

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

Nationella timplaner

- en förutsättning för
likvärdig grundskola?

En rapport om undervisningstiden i matematik

Nationella timplaner

- en förutsättning för likvärdig grundskola?

En rapport om undervisningstiden i matematik

Januari 2012

Förord

Grundskolan ska lägga grunden för det framtida lärandet för alla elever. Den är obligatorisk och har krav på sig att vara likvärdig. Matematik är tillsammans med svenska och engelska centrala ämnen som utgör förutsättningen för måluppfyllelse i grundskolans övriga ämnen. Likvärdighet handlar inte bara om alla elevers rätt till undervisning av behöriga lärare och därmed kvaliteten på själva undervisningen, även om detta givetvis är ytterst viktiga aspekter.

Likvärdighet handlar också om att alla elever erbjuds, och får, ett minsta antal undervisningstimmar i varje ämne. Den nationella timplanen för grundskolan ska garantera ett minsta antal undervisningstimmar, men att timmarna fördelas på ett optimalt sätt mellan årskurserna och att de över huvud taget erbjuds, utvärderas sällan. Dessutom måste elever som byter skola eller flyttar, och dessa är många, också garanteras likvärdighet. Med dagens system där undervisningstiden fritt får fördelas mellan årskurserna kan det innebära att helt olika upplägg på olika skolor får stora negativa konsekvenser för enskilda elever. Det kan alltså innebära att elever inte får den undervisning de har rätt till.

Lärarnas Riksförbund kämpar för att den svenska skolan ska vara likvärdig och hålla högsta kvalitet. Därför publicerar vi med jämna mellanrum rapporter som undersöker både kvaliteten och likvärdigheten. Med denna rapport hoppas jag att undervisningstiden i grundskolan ska diskuteras på allvar bland lärare, rektorer, tjänstemän och politiker.

Metta Fjellkner

Ordförande Lärarnas Riksförbund

Innehåll

Sammanfattning	7
Undersökningens huvudresultat.....	7
Lärarnas Riksförbunds förslag.....	8
Inledningskapitel	11
Grundskolan, ämnet matematik i årskurs 8	13
Tidsstyrningen i grundskolan	13
Resultatredovisning.....	14
Metod	28

Sammanfattning

Parallellt med decentralisering och avreglering av skolväsendet har elevernas kunskapsresultat sjunkit. De utbildningspolitiska reformerna från 1990-talet har haft en negativ inverkan på elevernas prestationer och på likvärdigheten. Undervisningstiden är en faktor som sällan lyfts fram utifrån just tidsaspekten, snarare betonas undervisningens innehåll och vilka pedagogiska metoder som används. Det är i sig viktiga aspekter, men för att eleverna ska lyckas måste de få tid tillsammans med undervisande lärare. Därför är själva undervisningstiden viktig.

Före de stora reformerna på 1990-talet ansågs undervisningstiden vara så viktig att den reglerades per vecka och ämne, både i grund- och gymnasieskolan. I dag är elevernas rätt till undervisningstid garanterad som en minimisumma per ämne för grundskolans nio år, totalt sett. Fördelningen sker helt och hållet lokalt och det finns inget formellt utvärderingskrav. I gymnasieskolan finns ingen koppling alls mellan gymnasiepoäng och undervisningstid. Denna rapport handlar dock endast om den obligatoriska skolan.

För att undersöka hur undervisningstiden fördelas i praktiken, hur elevernas rätt till undervisning ser ut, har Lärarnas Riksförbund uppdragit åt undersökningsföretaget Exquiro att ställa ett antal frågor till lärare och rektorer om undervisningstiden i ämnet matematik i grundskolans årskurs 8.

Undersökningens huvudresultat

- I årskurs 8 kan eleverna få allt från 71 till 125 timmars undervisning i matematik, beroende på i vilken skola de går och i vilken kommun de bor. Medelantalet är 96 timmar för läsåret. Hur timmarna fördelas över grundskolans nio årskurser är en lokal fråga, men timfördelningen i årskurs 8 har betydelse för likvärdigheten. Många elever byter skola och olika upplägg kan leda till att en elev går miste om matematiktimmar, utan att en skola för den skull gjort något formellt fel.
- Var tredje lärare, 32 procent, hävdar att eleverna inte erbjuds möjlighet att ta igen förlorad undervisningstid, vid exempelvis sjukdom, eller att denna möjlighet endast erbjuds i liten utsträckning. Åter igen handlar det om bristande likvärdighet om vissa skolor inte erbjuder möjligheter att ta igen förlorad undervisning. Det gör att timplanens garanti inte gäller i praktiken.

- 35 procent av lärarna i matematik anser att de tilldelade undervisningstimmarna i ämnet är för få, i förhållande till de nationella målen. Skolornas möjligheter att ge extra stöd efter individuella behov varierar stort. Ekonomiska förutsättningar och olika klassammansättningar kan förklara varför undervisningstiden inte räcker till.
- 68 procent av lärarna säger att de tilldelade undervisningstimmarna inte utvärderas i förhållande till måluppfyllelsen. 73 procent av rektorerna hävdar dock att så sker. 46 procent av rektorerna hävdar att undervisningstiden utvärderas i förhållande till den nationella timplanen. Då endast en liten andel av rektorerna arbetar på timplanelösa skolor innebär detta att en stor del av skolledningarna inte beaktar ett viktigt nationellt styrinstrument.
- Nästan sex av tio lärare, 59 procent, och fler än var fjärde grundskolerektor anser att måluppfyllelsen skulle förbättras om man införde fasta timplaner per stadium i grundskolan, alltså ett fast antal timmar i matematik för låg-, mellan- respektive högstadiet. Knappt någon lärare tror att fasta timplaner skulle försämra måluppfyllelsen.
- Det som i denna undersökning framkommit om undervisningstid i matematik överensstämmer med de signaler som Lärarnas Riksförbund fått när det gäller undervisningstiden i grundskolans övriga ämnen.

Lärarnas Riksförbunds förslag

Regeringen har sedan en tid tillbaka förändrat strukturen i både grund- och gymnasieskolan. Grundskolan har fått en ny målstruktur i och med den nya läroplanen (Lgr11) med mål för kurserna 3, 6 och 9. Detta innebär att staten utökat kontrollen genom bland annat nationella prov, men däremot inte att staten tagit ansvar för att relevant antal undervisningstimmor följer målen enligt stadiindelningen.

Föreliggande undersökning har med stor tydlighet visat att den tilldelade undervisningstiden i grundskolan varierar stort beroende på skola och kommun. Detta är ett allvarligt problem, då tiden med rätt utbildade lärare som kan undervisa är avgörande för måluppfyllelsen och därmed kunskapsresultaten. Undervisning handlar inte enbart om behöriga lärare och läromedel – tiden är en förutsättning för god undervisning och tillgodogörande av läromedel.

Med anledning av undersökningsresultaten presenterar Lärarnas Riksförbund ett antal förslag på hur måluppfyllelsen skulle kunna förbättras ge-

nom tydligare styrning av undervisningstiden. Den avregleringsfilosofi som genomsyrat skolpolitiken under hela 1990-talet och stora delar av 2000-talet fungerar inte. En tydligare styrning av undervisningstiden stämmer dessutom väl överens med övriga reformer på skolområdet som nyligen beslutats.

Lärarnas Riksförbund föreslår följande:

- Den nationella timplanen för grundskolan måste ange undervisningstid per ämne och stadium. Det innebär exempelvis att det ska stå angivet i timplanen hur många undervisningstimmar varje elev minst ska garanteras i matematik på lågstadiet. Dagens system med en summa timmar som tar sikte på grundskolans sista år fungerar inte, särskilt med tanke på att grundskolornas organisation kan se så olika ut. Uppdelningen av kunskapsmål för årskurserna 3, 6 och 9 måste följas av en motsvarighet när det gäller fördelningen av undervisningstimmar.
- Den nationella timplanen ska gälla alla skolor. Försöksverksamheten med timplanelösa skolor är sedan länge avslutad och den ledde fram till beslutet att timplanen skulle behållas. Därför bör kvarvarande dispenser hävas och samtliga skolor arbeta enligt den nationella timplanen. Detta gynnar likvärdigheten och skapar rättvisa förutsättningar för alla elever.
- Eftersom tid är pengar och det genom denna undersökning är tydligt att förutsättningarna skiljer sig åt mellan skolor när det gäller tilldelad undervisningstid i matematikämnet, är det rimligt att en moderniserad timplan för grundskolan finansieras av staten.

Inledningskapitel

Tidsstyrningen av skolan har förändrats över tid och ser också olika ut beroende på om man tittar på grundskolan eller gymnasieskolan. Att garantera eleverna i grund- och gymnasieskolan ett minsta antal undervisningstimmar per ämne ansågs vara självklart redan då de båda skolformerna skapades.

Dagens timplan för grundskolan är mindre detaljreglerande än tidigare timplaner. Sedan den förra läroplansreformen från 1994 anges endast en klumpsumma tid per ämne med sikte på slutet av årskurs 9 som sedan ska fördelas lokalt på de nio årskurserna.

Precis som övrig styrning av skolan har utvecklingen av tidsstyrningen gått från detaljerad regelstyrning till flexibel målstyrning där lokala beslut står i fokus. Staten anger endast ramar när det gäller undervisningstiden, i grundskolan genom den nationella timplanen.

I decentraliseringen och avregleringens tecken inleddes en femårig försöksverksamhet med timpanelösa grundskolor under år 2000. Kommuner fick ansöka om att vara med att bedriva grundskoleundervisning utan nationell timplan och totalt deltog 900 kommunala grundskolor i 79 kommuner. Försöksverksamheten ledde inte fram till att timplanen slopades i Sverige, något timplaneutredningen önskade. De båda lärarorganisationerna reserverade sig mot detta förslag. Till skillnad mot utredningens slutsats ansåg staten likt lärarorganisationerna att timplanen var en garanti värd att bevara. I stället fick de skolor som deltagit i timplaneförsöket möjlighet att fortsätta undervisa utan timplan efter dispens.

Olika förklaringar till varför svenska elevers kunskapsresultat sjunkit över tid tar ofta sin utgångspunkt i pedagogiska metoder, lärarnas utbildning, ekonomiska förutsättningar för skolan, segregation och så vidare. Detta är i sig riktigt, men själva tiden som resurs får inte glömmas bort. Det är svårt för elever och lärare att lyfta resultaten om inte tillräcklig undervisningstid tilldelas per ämne eller om den stipulerade undervisningstiden i själva verket inte erbjuds fullt ut. Tiden som viktig faktor för målpuppfyllelse måste lyftas fram, givetvis under premisen att tiden ska användas på rätt sätt.

Med tanke på svenska elevers svaga kunskapsprestationer och den bristande likvärdigheten i svensk skola, vill Lärarnas Riksförbund titta närmare på hur tidsstyrningen fungerar i praktiken, om den varierar och hur lärare och rektorer upplever den. För att göra undersökningen hanterlig har ett ämne valts ut, ämnet matematik i grundskolan.

Grundskolan, ämnet matematik i årskurs 8

Tidsstyrningen i grundskolan

Den nationella timplanen i grundskolan reglerar lägsta antalet undervisningstimmar per elev i varje ämne under de nio årskurserna. Timplanen utgör endast ett golv för undervisningstiden. Det innebär att timplanen anger en summa timmar per ämne som ska fördelas under de nio åren eleven går i obligatorisk skola. Timplanen ingår som en bilaga till skollagen och fastställs av riksdagen. Totalt säger timplanen att en elev ska få minst 6 665 undervisningstimmar under dessa år, varav 900 timmar ska ges i ämnet matematik. Hur fördelningen ska ske mellan åren avgörs lokalt.

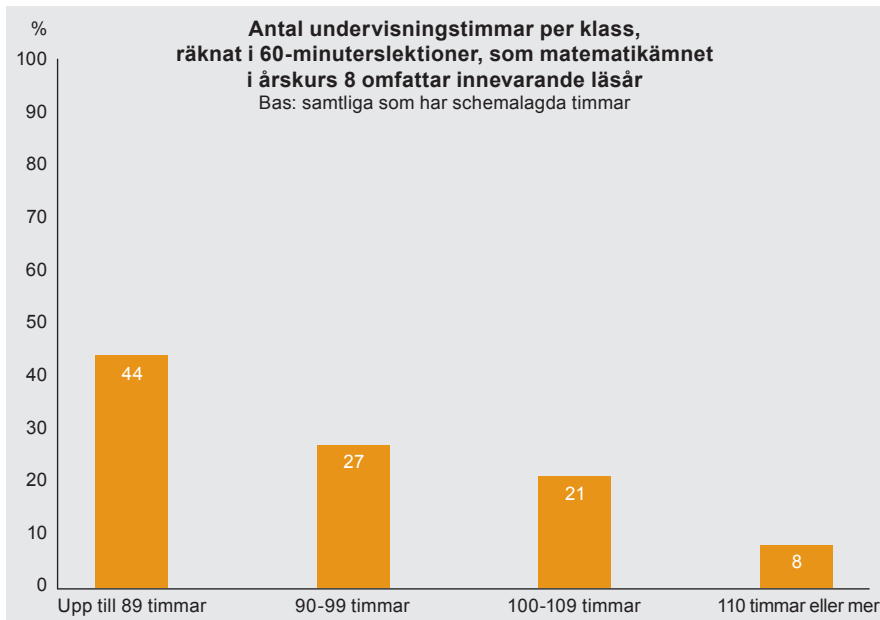
Varje elev har alltså rätt till minst 900 klocktimmar matematik, fördelade på de nio åren i grundskolan. Grundskolorna kan organiseras på många olika sätt, exempelvis genom F-5-skola eller F-9-skola. En del skolor erbjuder endast lågstadium. Det finns inte angivet i styrdokumentet hur en enskild skola eller flera skolor tillsammans ska följa upp elevens undervisningstimmar, så att de i varje ämne når minimiantalet som finns stipulerat i timplanen. Det övergripande ansvaret för undervisningstiden saknas.

Flera grundskolor i Sverige har, som nämndes ovan, fått dispens så att undervisning kan ske utan den nationella timplanen. Detta trots att försöksperioden med timpanelös skola sedan länge är avslutad och att försöket inte ledde till en systemförändring för skolan, då de förväntade positiva resultaten antingen uteblev eller var svåra att belägga.

Det är inte bara timplanen som förändrats de senaste 20 åren. Sedan mitten av 1990-talet har undervisningsskyldigheten för lärarna förhandlats bort i kollektivavtalen, det vill säga det finns inte längre någon exakt reglering av hur många undervisningstimmar lärarna är skyldiga att genomföra per vecka.

När den sista centrala regleringen av undervisningstid för lärare försvann, låg den på 576 klocktimmar fördelat på 36 veckor för en matematiklärare i årskurs 8. Fördelat på de 36 veckorna gav det en undervisningstid på 16 klocktimmar per vecka. Det råder delade meningar om lärarnas undervisningstid ökat eller minskat, generellt sett. Säkert är att variationen mellan olika lärarkategorier, skolor och kommuner ökat. De arbetsuppgifter som ligger utanför själva undervisningen har också ökat, många gånger dramatiskt. Detta visar bland annat Lärarnas Riksförbunds arbetsmiljöundersökning från 2011.

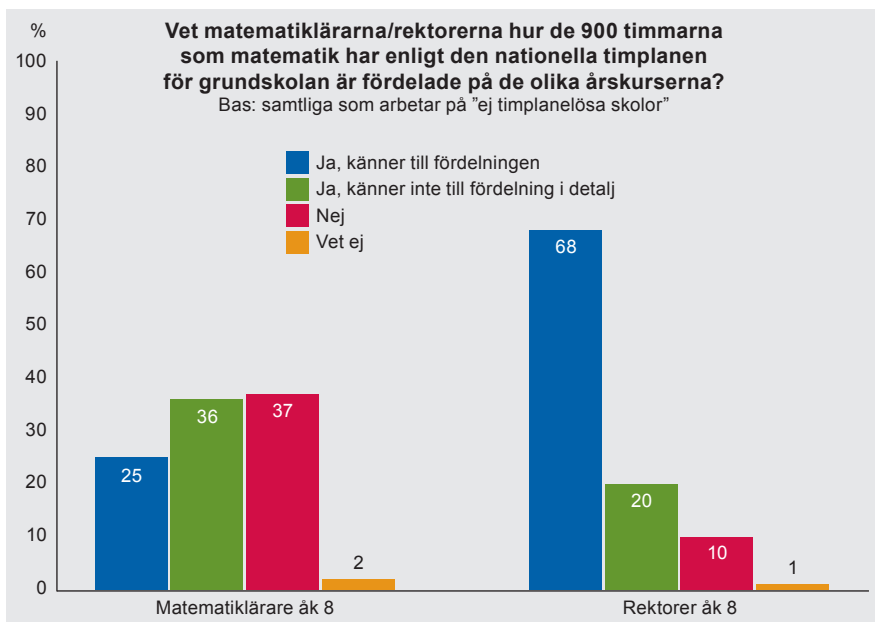
Resultatredovisning

Antal undervisningstimmar per klass som varje elev får i årskurs 8 i ämnet matematik.

Enligt den nationella timplanen ska varje elev få minst 900 timmar matematikundervisning före slutet av årskurs 9 i grundskolan. Hur timmarna fördelas är en lokal fråga, som tidigare nämndes. Det är dock intressant att se hur matematiktimmarna fördelas till årskurs 8, då detta faktiskt har betydelse för likvärdigheten. Många elever byter skola och olika upplägg kan leda till att en elev går miste om matematiktimmar, utan att en skola för den skull gjort något formellt fel.

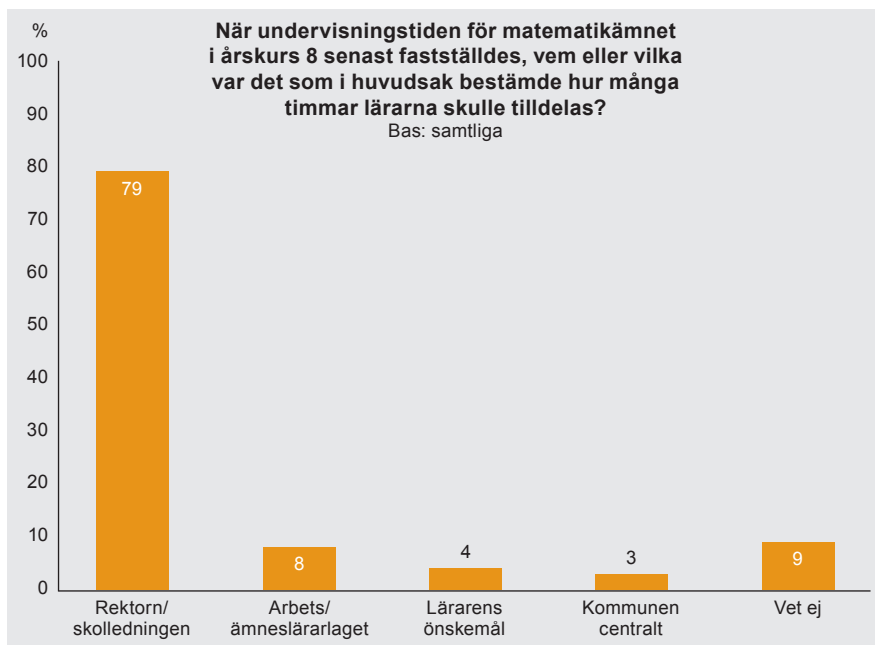
Diagrammet visar att antalet tilldelade matematiktimmar för årskurs 8 varierar stort. Enligt bakgrundsmaterialet, där varje svar kan studeras, får vissa elever 71 timmar matematik (ingår i vänstra stapeln i diagrammet ovan) under läsåret, medan de som får mest får 125 timmar (ingår i högra stapeln i diagrammet ovan). Det spelar alltså stor roll i vilken skola man går om man får exempelvis 89 timmar eller 110 timmar i matematikämnet. Denna skillnad kan påverka måluppfyllelsen för den enskilde eleven.

Den nationella timplanen.
 Bland grundskolor med nationell timplan.

Ovanstående diagram visar att timplanens styrning i de skolor som ska styras via timplan varierar. Det råder stora skillnader mellan lärarnas och rektorernas svar på denna fråga. Det verkar dock osannolikt att de som genomför undervisningen, det vill säga lärarna, inte vet eller är del i det fördelningsarbete som eventuellt sker hos rektor. Om så ändå skulle vara fallet råder det stora kommunikationsbrister på en del skolor och då är det svårt att vare sig styra eller utvärdera undervisningen.

Fler än var tredje lärare säger att de inte känner till hur eventuell fördelning av undervisningstiden i matematik ser ut, utifrån timplanen, i de olika årskurserna. Det är hur som helst anmärkningsvärt att tio procent av rektorerna, som ytterst ansvarar för undervisningen i skolan, säger att den obligatoriska timplanen inte har med undervisningsfördelningen att göra på den egna skolan. Detta är ett brott mot skollagen. Ytterligare 20 procent av rektorerna hävdar att timplanen styr, men att de inte känner till detaljerna i styrningen på den egna skolan.

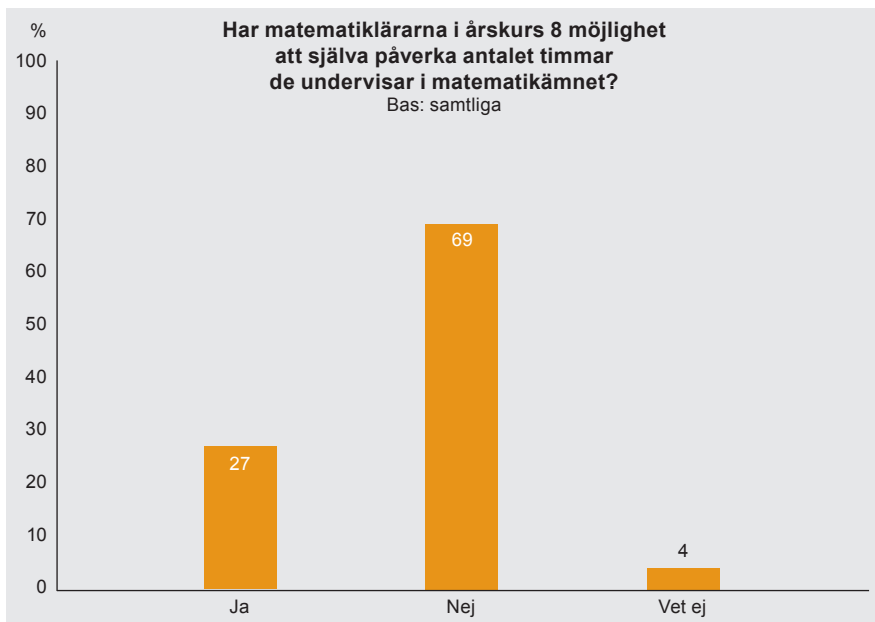

Vad styr undervisningstiden för lärarna?

Det är givetvis inte bra att 36 procent av lärarna i matematik inte känner till detaljstyrningen av det egna ämnet, något som ytterligare skapar förvirring i ledarskapsfrågan.

Endast en procent av lärarna och nio procent av rektorerna i denna undersökning uppger att de arbetar på skolor utan timplan. De ingår inte i diagrammet på sidan 15.

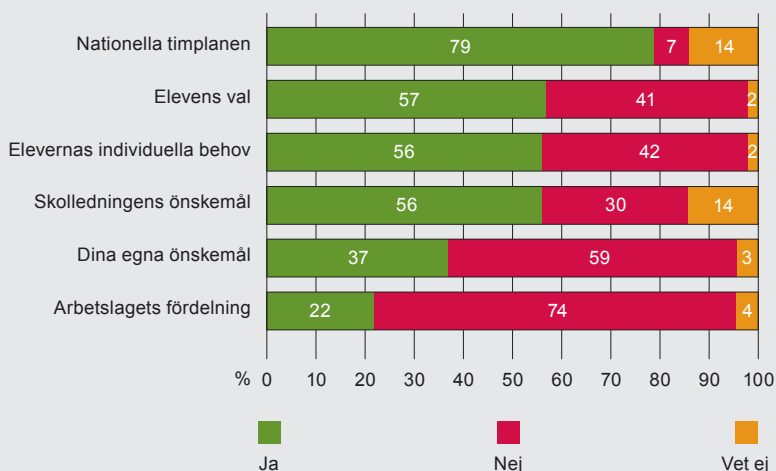
Timmarna i matematik för årskurs 8 fastställs huvudsakligen genom rektor/skolledning. Endast i undantagsfall sker det via andra kanaler, såsom centrala kommunbeslut eller genom arbetslagets egen fördelning. Lärarnas egna önskemål styr i liten utsträckning när det gäller den formellt tilldelade tiden. Hur timmarna sedan fördelas bestäms i större utsträckning av lärarna själva, oftast via arbetslagsplanering.

Utöver själva fastställandet av undervisningstiden kan lärare ibland själva bestämma om, och påverka, sin egen undervisningstid. I matematikämnet svarar sju av tio lärare att de inte kan påverka sin egen undervisningstid.

Vad styr i någon utsträckning elevens tilldelade undervisningstid i matematik i årskurs 8 under innevarande läsår?

Bas: samtliga

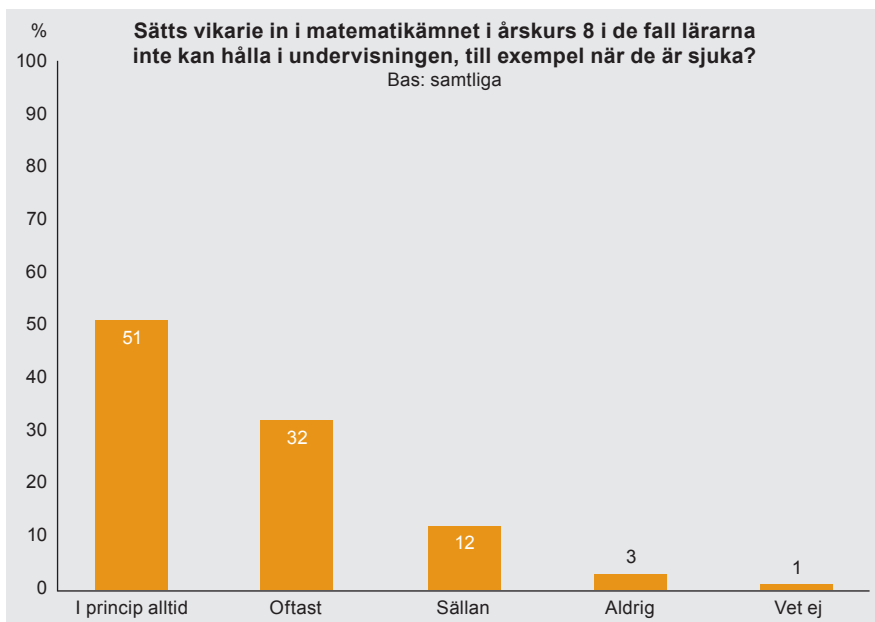

Vad styr elevernas tilldelades undervisningstid?

Flera faktorer påverkar elevernas undervisningstid i ett ämne. Den nationella timplanen ska styra, förutom i de fall då dispens finns. Det är viktigt att påpeka att timplanen endast sätter en miniminivå för antalet timmar i respektive ämne. Utöver timplanen, som är tvingande, ska elevens individuella behov vara styrande för hur mycket undervisning som behövs för att målen ska nås.

Det är därför allvarligt att 42 procent av lärarna i matematik hävdar att elevens individuella behov inte är en faktor som styr hur undervisningstiden tilldelas. Matematik är dessutom det ämne i grundskolan där det finns störst problem med måluppfyllelsen. Tidsaspekten kan vara en delförklaring i denna problematik. För övrig diskussion om måluppfyllelsen i matematikämnet hänvisas till inledningskapitlet.

Övriga faktorer som styr tidstilldelningen för matematikämnet är mer av praktisk karaktär. Nationell timplan och elevens individuella behov är faktorer som återfinns i styrdokument.

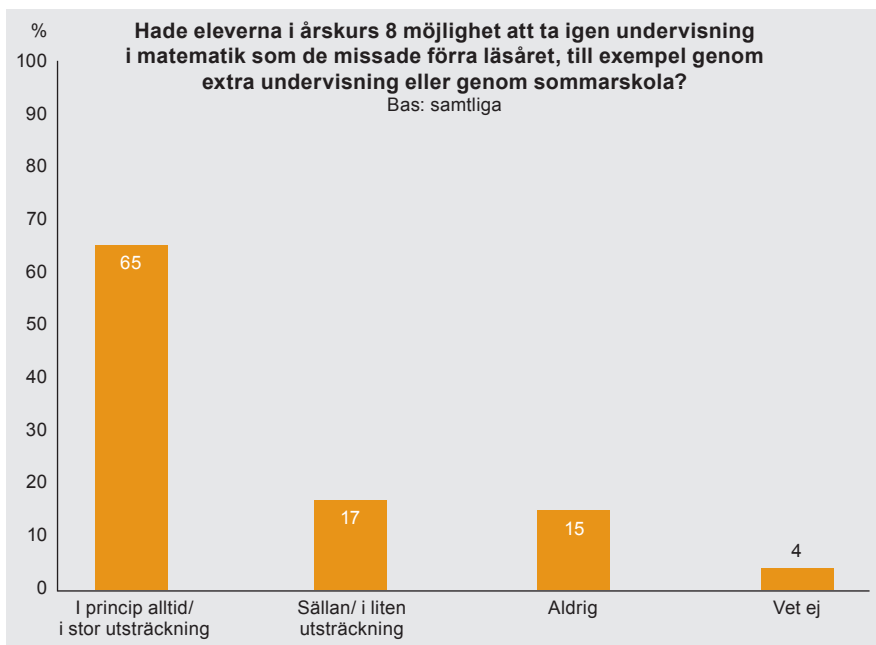

Vikarier och möjlighet att ta igen undervisning

Vikarie i någon form sätts alltid eller oftast in då ordinarie lärare inte kan leda undervisningen, exempelvis på grund av sjukdom, hävdar 83 procent av de tillfrågade lärarna. Det framgår dock inte här hurvida vikarie är behörig matematiklärare eller inte. Det är viktigt för elevernas skull att lektionerna inte ställs in, men det är minst lika viktigt att behörigheten i ämnet upprätthålls även då ordinarie lärare är frånvarande längre perioder.

15 procent av lärarna hävdar att vikarie sällan eller aldrig sätts in vid frånvaro.

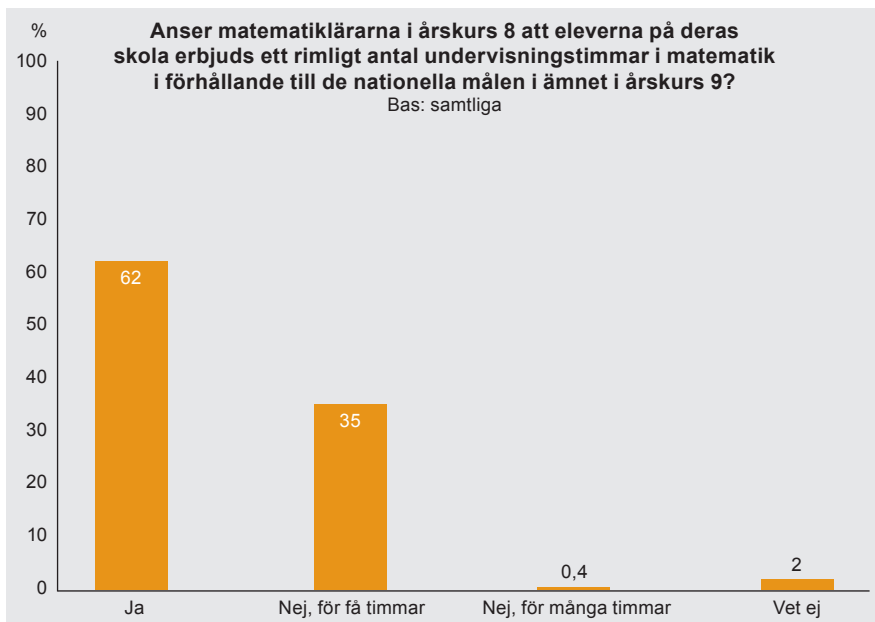
I arbetsmiljöundersökningen från 2011 svarade 57 procent av lärarna att de var tvungna att ta igen i stort sett allt arbete efter det att man kommit tillbaka från sjukdom eller annan frånvaro. Det gäller alltså allt annat arbete än själva undervisningen. I samma undersökning svarade 65 procent av lärarna att extern vikarie inte sätts in vid egen frånvaro. Mycket tyder alltså på att lärare tvingas täcka upp för varandra, med risk för att arbetsbelastningen ökar. Det är heller inte bra att eleverna riskerar att få obehöriga lärare när deras ordinarie lärare är frånvarande. En vikariepool med anställda lärare med olika behörigheter skulle kunna vara en lösning.

Vad styr undervisningstiden för lärarna?

Var tredje lärare, 32 procent, hävdar att möjligheten att ta igen förlorad undervisningstid inte finns, alternativt erbjuds i liten utsträckning. Åter igen handlar det om bristande likvärdighet om vissa skolor inte erbjuder möjligheter att ta igen förlorad undervisning.

I de fall då giltig frånvaro registreras på en elev bör, för att timplanens miniminivå ska uppfyllas, skolan erbjuda möjlighet att ta igen förlorad undervisningstid. Det finns dock inte angivet i styrdokumentet hur en skola ska garantera undervisningstiden, endast *att* den ska garanteras. Den juridiska kulturen på skolans område gör att lagstiftaren utgår från skolplikt, snarare än rätten till undervisning i den obligatoriska grundskolan. Detta leder till att skolans skyldighet när frånvaro uppstår inte är tydlig.

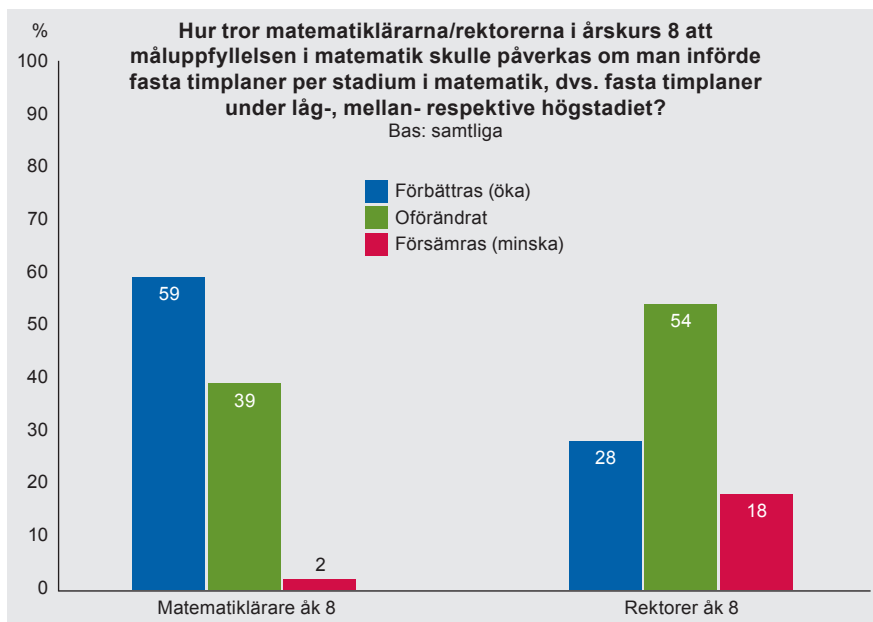

Är undervisningstiden rimlig i förhållande till målen?

Timplanen finns för att garantera en miniminivå för att alla elever ska få möjlighet att nå målen. Därutöver måste individuella behov få styra, så att de elever som behöver mer tid får detta tillgodosett.

En majoritet av lärarna, 62 procent, anser att deras elever erbjuds ett rimligt antal undervisningstimmar i matematik för att målen ska nås. 35 procent av lärarna anser att undervisningstimmarna är för få. Detta kan också hänga ihop med det faktum att elevens individuella behov inte alltid påverkar tilldelningen av undervisningstid i ämnet, som visades tidigare i undersökningen. Vidare vet vi att olika skolor skiljer sig i förutsättningar i form av exempelvis tilldelade resurser och på vilket sätt tilldelade resurser används.

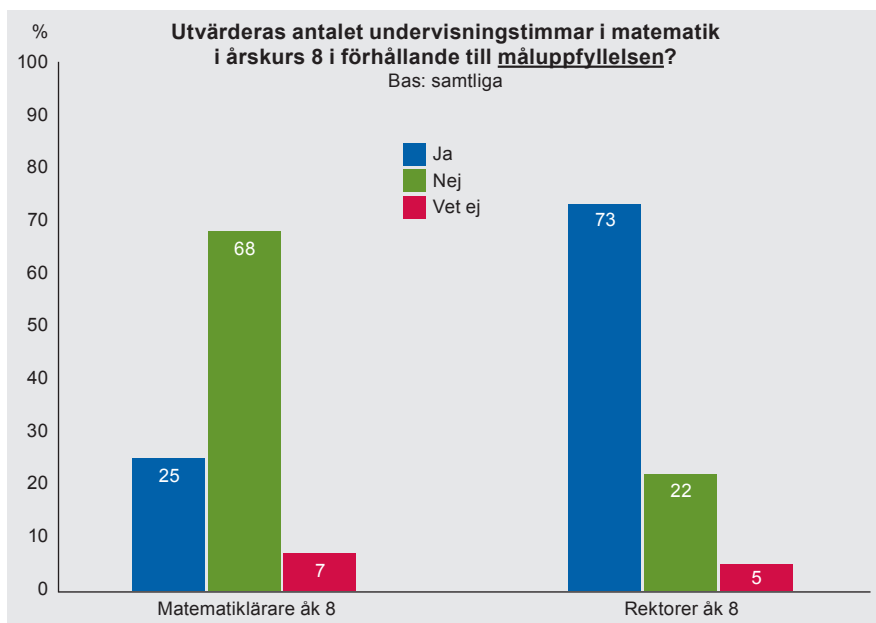
Att fler än var tredje lärare anser att undervisningstiden i ämnet matematik inte räcker till måste ses som allvarligt. Dels måste timplanen verkligen styras på ett sätt som gör att alla elever verkligen får 900 timmar, därutöver måste de individuella behoven styra i betydligt större utsträckning än som sker i dag.

Skulle måluppfyllelsen påverkas av ett systemskifte gällande undervisningstiden?

Även en relativt stor andel av rektorerna, nästan 30 procent, anser att måluppfyllelsen skulle förbättras med mer reglerande timplaner. Nästan sex av tio lärare, 59 procent, och fler än var fjärde grundskolerektor anser att måluppfyllelsen skulle förbättras om man införde fasta timplaner per stadium i grundskolan, alltså ett fast antal timmar i matematik för låg-, mellan- respektive högstadiet. Knappt någon lärare tror att fasta timplaner skulle försämra måluppfyllelsen.

Trots den nationella timplanen är styrningen av undervisningstiden i mycket en lokal angelägenhet i dag, något rektorer ofta brukar värna.

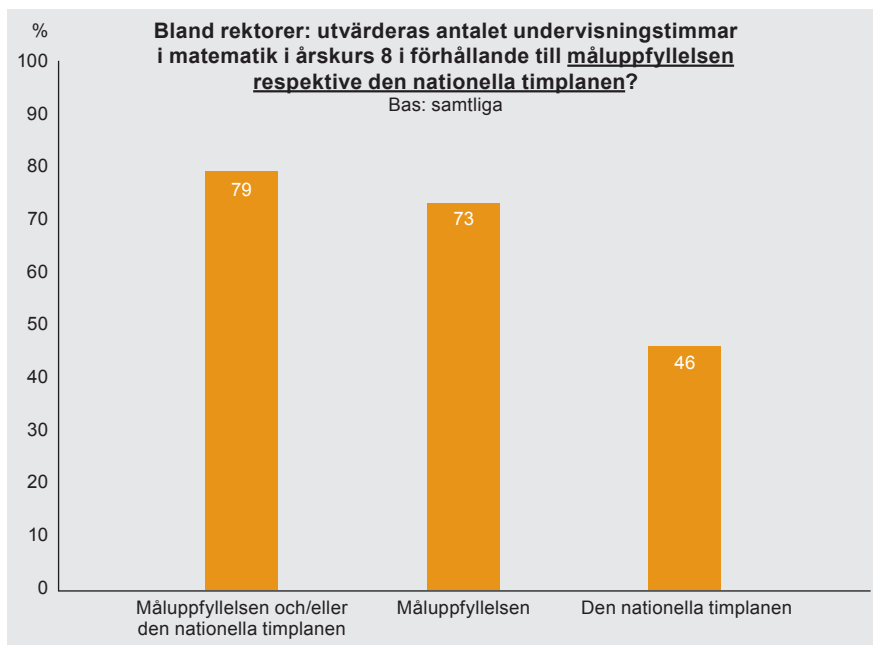
Utvärderas undervisningstiden i förhållande till målen?

Utvärdering av antal timmar i förhållande till måluppfyllelsen, årskurs 8.

En överväldigande majoritet av matematiklärarna, nästan 70 procent, hävdar att antalet undervisningstimmar inte sätts i relation till måluppfyllelsen. Att utvärdering och analys av måluppfyllelsen över huvud taget är svag i svensk skola vittnar Skolinspektionens många rapporter om, både enskilda inspektionsrapporter och myndighetens sammanställningar. Därför är lärarnas svar inte förvånande.

Skolinspektionen skriver i sin sammanställning av 1 400 inspektioner under perioden augusti 2010 till maj 2011 att vissa brister är ständigt återkommande¹. Hit hör uppföljning av resultat och ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete på de lokala skolenheterna. Faktorer i skolan som påverkar undervisningsresultaten är bland annat lärarens utbildning, tilldelad undervisningstid, pedagogiska metoder, med mera.

1) Skolinspektionen 2011: Olika elever – samma undervisning. Kvalitetsgranskning 2010.

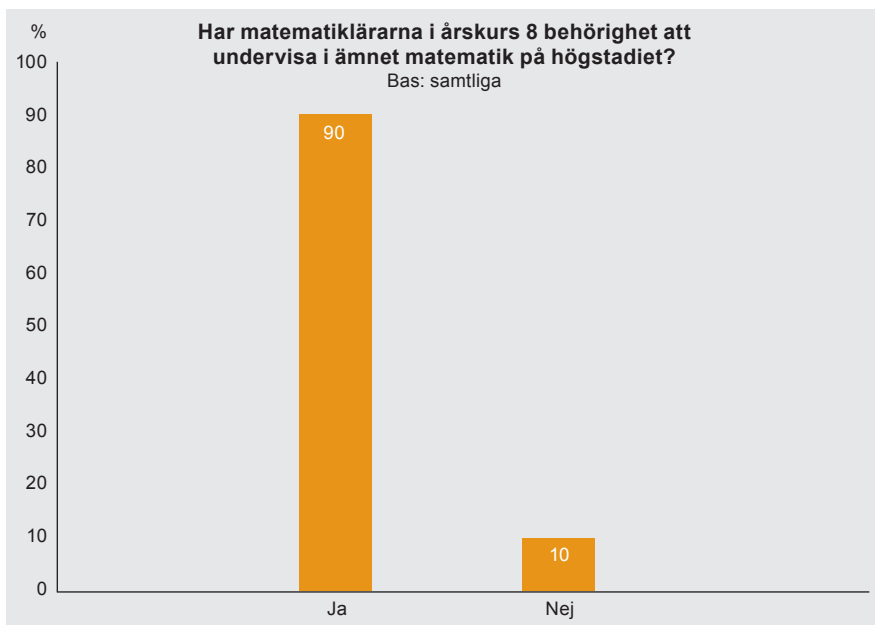

Utvärdering av antal timmar i förhållande till måluppfyllelsen/den nationella timplanen, rektorer årskurs 8.

Det framgår ovan att 20 procent av rektorerna varken utvärderar undervisningstiden gentemot resultaten/måluppfyllelsen eller den nationella timplanen. Att ansvariga på var femte skola behandlar undervisningstiden som något likgiltigt i relation till kunskapsresultat måste betecknas som mycket allvarligt. Diagrammet visar också att över hälften av rektorerna tar lätt på den nationella timplanen. Timplanen har helt enkelt inte den status i skolan som styrdokumentet föreskriver.

Skolinspektionen påpekar i sin senaste sammanställning att i 75 procent av grundskolorna är kunskapsresultaten inte tillräckliga i förhållande till de nationella målen². Det är svårt för eleverna att förbättra sina resultat om de inte ges tillräckligt med undervisningstid för att tillgodogöra sig målen, eller om den tilldelade undervisningstiden inte utvärderas så att tidens effekt klarläggs.

2) Skolinspektionen 2011: Olika elever – samma undervisning. Kvalitetsgranskning 2010.

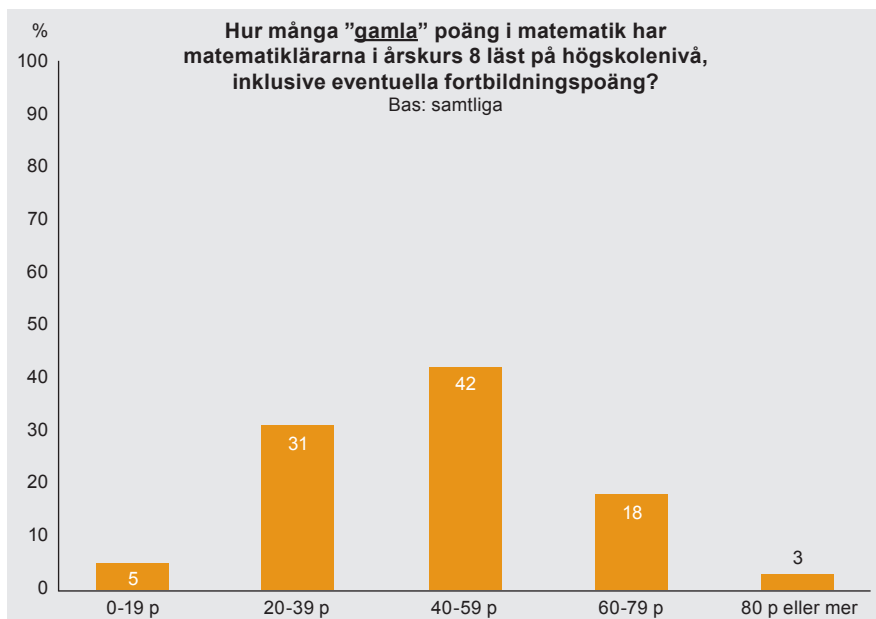
Behörighet och högskolestudier

I ovanstående och nästkommande tabeller framgår att behörigheten bland de intervjuade lärarna är god. Den ligger klart över Statskontorets genomgång av behörigheten i skolan från 2007³. I den undersökningen hade endast 40 procent av de undervisande i matematik i grundskolans årskurser 6-9 behörighet för ämne och skolform.

Skillnaden kan bero på att det huvudsakligen är Lärarnas Riksförbunds medlemmar som intervjuats i föreliggande undersökning. Förbundet har krav på lärarbehörighet för medlemskap. Ytterligare en förklaring kan vara att behörigheten stramats upp ute på skolorna de senaste åren, särskilt sedan arbetet med lärarlegitimationen kommit igång.

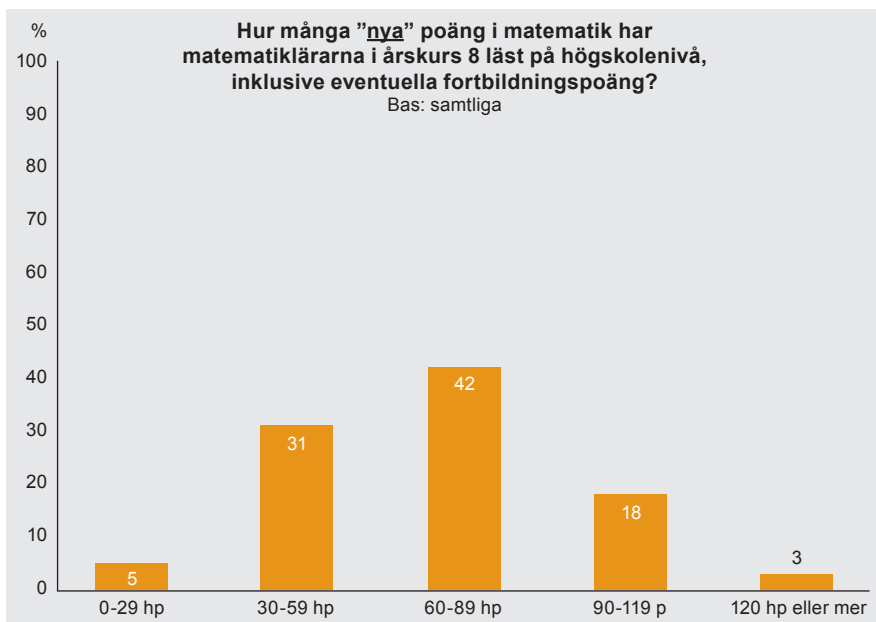
Fortfarande uppger tio procent av de intervjuade lärarna att de saknar behörighet att undervisa i matematik i grundskolans årskurs 8.

3) Statskontoret 2007: Lärares utbildning och undervisning i skolan. Kartläggning och analys.

Antal högskolepoäng i matematik enligt det gamla systemet att beräkna akademiska poäng

Redovisning av de intervjuade lärarnas poäng i matematik, enligt det tidigare systemet att beräkna högskolepoäng. Det kan nämnas att fram till mitten av 1990-talet behövdes minst 20 poängs studier i matematikämnet för att bli behörig att undervisa i matematik på högstadiet.

Antal högskolepoäng i matematik enligt dagens poängsystem

Samma uppgift som föregående diagram, med enda skillnaden att poängen anges enligt dagens system för högskolepoäng.

Metod

Undersökningen har genomförts via telefonintervjuer.

Målgrupper för undersökningen:

- 1) Lärare i matematik i årskurs 8
- 2) Rektorer på skolor med elever i årskurs 7-9

Från Skolverkets hemsida har register tagits fram för samtliga grundskolor i landet innehållande årskurs 8. Utifrån detta register drog Exquiro ett representativt urval av skolor som hamnar inom ramen för målgruppen.

Lärarnas Riksförbund har tillhandahållit register innehållande uppgifter till matematiklärare i grundskolan.

För att säkerställa att personerna var målgruppsaktuella, det vill säga att de var matematiklärare i årskurs 8, inkluderas så kallade kontrollfrågor i enkäten.

All data samlades in genom telefonintervjuer under perioden november – december 2011.

Antal svar:

		Kommunala skolor	Fristående skolor	Övriga	Totalt
Årskurs 8	Matematiklärare	319	27	2	348
	Rektorer	129	71	0	200
Totalt		448	98	2	548

Lärarnas Riksförbund tillhandahöll ett enkätutkast som Exquiro granskade och reviderade i samråd med Lärarnas Riksförbund.

Lärarnas Riksförbund är det enda förbundet i Sverige som
organiserar enbart behöriga lärare och studie- och yrkesvägledare.
Med våra cirka 85 000 medlemmar är vi ett av de
största förbunden inom Saco.

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

www.lr.se